

DATOS PARA UNA BIO-BIBLIOGRAFÍA ION COTEANU

Anișoara-Nina DUMITROV

nina@usm.ro

Universidad «Ștefan cel Mare» de Suceava, Rumanía

***Résumé :** Notre étude présente quelques données sur la biographie et la bibliographie de l'un des plus grands linguistes roumains, une personnalité polyvalente qui a abordé presque toutes les sciences du langage sous différentes perspectives, du structuralisme à un générativisme amalgamé à des éléments d'intégrisme linguistique.*

***Mots clés :** Ion Coteanu, roumain littéraire, langue poétique, dialectologie, stylistique fonctionnelle.*

Personalidad polivalente de las ciencias del lenguaje de la segunda mitad del siglo XX, Ion Coteanu pertenece a una categoría de lingüistas que probablemente está en vías de extinción, una categoría quizás mejor caracterizada por la paráfrasis de Roman Jakobson al famoso verso de Terencio: *Linguista sum et linguistici nihil a me alienum puto*.

A diferencia de la mayoría de los especialistas, que generalmente se concentran en un campo u otro de la lingüística, Ion Coteanu abordó una multitud de campos en las ciencias del lenguaje: teoría del lenguaje y lingüística general, fonética y fonología, teoría gramatical y gramática del rumano, gramática histórica e historia del rumano, lexicología y lexicografía, dialectología, sociolingüística, estilística funcional, poética y análisis del discurso.

Marius Sala, en el volumen *Portrete*, escribió sobre Coteanu: „Era absolutamente fascinante por la inteligencia y la lógica que acompañaban el nacimiento de una idea. A veces, Mioara Avram, que asistía ocasionalmente a estas discusiones, le decía, riendo evidentemente: «Me da miedo usted». Este sentimiento provenía del hecho de que a veces proponía soluciones que para otros podían parecer excéntricas. En tales casos, la experiencia me enseñó que lo más prudente era no contradecirlo demasiado, esperando al día siguiente o incluso a unos pocos días, cuando el efecto de la novedad se desvaneciera, para retomar la discusión y presentar los argumentos en contra de la idea previamente expuesta. El resultado dependía de si aún le apasionaba o no el tema (decíamos en broma «si aún le apasionaba o no el juguete»).

Resulta claro que siempre le gustó lo nuevo, ese algo que rompiera los moldes de la rutina. Solo aquellos que no conocen los detalles, que ahora se han convertido en hechos históricos, pueden no darse cuenta de lo que hizo por la organización del instituto: la creación de sectores de investigación bien definidos, con planes de trabajo concretos y de largo plazo.” (Sala, 2006: 61-62)

Grigore Brâncuș dijo sobre Ion Coteanu que es „uno de los lingüistas más valiosos de la posguerra, discípulo brillante de Al. Rosetti y Al. Graur. Este espíritu se manifiesta poderosamente en la obra que ahora nos deja como legado. En muchos aspectos, sin embargo, Ion Coteanu también nos aparece como un descendiente de Iorgu Iordan.

Coteanu fue, ante todo, un gran profesor. Ascendió rápidamente por todos los peldaños de la jerarquía universitaria. Impartió cursos de historia de la lengua, dialectología, lengua literaria y lengua rumana contemporánea. Coteanu fundó dos disciplinas en el Departamento de Lengua Rumana, dos cursos nuevos iniciados por él, que aún hoy figuran en los planes de estudios: el curso de lexicología contemporánea y el curso de estilística funcional. Hizo una estilística diferente a la de Vianu y Iordan. Él es el iniciador de los llamados cursos especiales, siguiendo el modelo de sus predecesores antes de la guerra: Candrea y Ovid Densusianu. Vinculó su nombre a diccionarios, a revistas, a los diccionarios cuya elaboración supervisó ejemplarmente, queriendo seguir el modelo de Pușcariu en el *Dicționarul Academiei*. En general, era un científico de la colaboración. Muchas de sus obras fueron realizadas junto con colegas más jóvenes.” (Brâncuș, 1997: 4)

Ion Coteanu nació el 6 de octubre de 1920 en Bucarest y falleció en la misma ciudad el 11 de diciembre de 1997. Cursó estudios en el Liceo “Gheorghe Lazăr” de Bucarest (1931-1939) y en la Facultad de Letras y Filosofía de la Universidad de Bucarest (licenciado en 1942). Entre 1947-1948 realizó estudios de posgrado en la *École Pratique des Hautes Études* de París.

En 1946 se convirtió en asistente universitario en la Facultad de Letras de Bucarest, en 1949 lector, y en 1951 *conferențiar*. En 1952 fue excluido, por motivos políticos, de la educación superior, siendo reincorporado en 1955. Fue elegido vicedecano y luego decano (1957-1959) de la Facultad de Filología. En 1962 se convirtió en catedrático, y entre 1967-1975 fue elegido jefe del Departamento de Lengua Rumana Contemporánea en la Facultad de Lengua y Literatura Rumanas.

Paralelamente a su actividad universitaria, trabajó en el Instituto de Lingüística de Bucarest, donde fue subdirector (1959-1969), y luego director (1969-1994). Junto con Iorgu Iordan y Alexandru Graur, fue editor responsable de la nueva serie del *Dicționarul Limbii Române* (DLR, conocido también como *Dicționarul-tezaur*) y coordinador del *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX).

Fue codirector y desde 1990 director de la revista “Limba română” y editor responsable de la revista “Studii și cercetări lingvistice” (desde 1970). Coordinó el Círculo de Poética, fundado en 1976 en la Facultad de Lengua y Literatura Rumanas, y en 1980 fundó un Coloquio de Poética en el Instituto de Lingüística. Fue miembro fundador de la Sociedad de Ciencias Filológicas, miembro de la Sociedad Rumana de Lingüística, miembro de la Sociedad de Lingüística Románica de Estrasburgo.

En 1965 se convirtió en miembro correspondiente de la Academia Rumana y en 1974 fue elegido miembro titular. Desde 1992 fue primero vicerrector y luego rector de la Universidad “Spiru Haret”. Recibió el premio “B. P. Hasdeu” de la Academia Rumana (1957) y numerosas otras órdenes y medallas. Fue elegido senador en Bucarest por las listas del FSN en la legislatura 1990-1992 y presidente de la comisión de educación del Senado.

Ion Coteanu es autor de varios libros fundamentales y de cientos de estudios y artículos en el campo de las ciencias del lenguaje.

El volumen *Româna literară și problemele ei principale* (1961) aporta contribuciones significativas a la definición del concepto de lengua literaria, a la precisión de la fecha de formación y a la periodización de la lengua literaria rumana.

En *Elemente de dialectologie a limbii române* (1961), la caracterización de los dialectos se realiza mediante la introducción de algunos elementos de la estructura del idioma: sistema vocálico, consonántico, morfológico, léxico y sintáctico.

La obra *Cum moare o limbă – istororomâna* (1957), avanza la tesis del desarrollo de los dialectos rumanos al sur del Danubio en lenguas independientes, pero también tiene un interés teórico más amplio, con consideraciones sobre el fenómeno del cambio lingüístico y el bilingüismo.

En la obra *Morfologia numelui în protoromână (româna comună)*, (1969), introdujo el concepto de protorrumano como diasistema del rumano, de utilidad práctica para la evolución general de la lengua.

Quizás su obra más conocida y citada sea la titulada *Stilistica funcțională a limbii române* en dos volúmenes (vol. I. *Stil, stilistică, limbaj*, 1973; vol. II. *Limbajul poeziei culte*, 1985). Utilizando una multitud de perspectivas teóricas (estructuralismo, generativismo, semiótica, pragmática, poética, etc.), el autor fundamenta la estilística funcional, que define pragmáticamente como el estudio de la lengua en acción y la representa estructuralmente como una organización jerárquica de variantes generales, obligatorias, generadas por la presión de los contextos socioculturales. La obra introduce también el concepto de *idíostilo*, definido como una invariante estilística individual, que justifica las realizaciones concretas de la expresión en obras literarias o no literarias.

La *Gramática básica de la lengua rumana* (1982) describe los problemas fundamentales de todos los niveles del idioma, incluido el estilístico.

Cabe mencionar también algunos volúmenes coordinados por Ion Coteanu o realizados en colaboración con otros lingüistas: *Elemente de lingvistică structurală* (1967), *Semantică și semiotică* (1981), *Limba română contemporană. Vocabularul* (1985), *Etimologia și limba română (principii, probleme)* (1987), *Analiză de texte. Antologie* (1986); coordinó también los dos diccionarios fundamentales, *Dicționarul limbii române* (DLR), nueva serie, tomo VI-XIV, 1965-2000, y *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX), 1975, segunda edición 1996.

Ion Coteanu forma parte de una serie de lingüistas rumanos entre los que cabría mencionar, entre otros, a Tudor Vianu, Iorgu Iordan o Dumitru Irimia. Todos ellos parecen coincidir con la perspectiva del gran lingüista rumano Eugenio Coseriu, que consideraba la lengua poética (literaria, en general) como la plenitud funcional del lenguaje humano y de una lengua histórica particular. Por eso no se limitaron a los estudios de fonética, lexicología, morfología y sintaxis de la lengua común, sino que aplicaron estos campos al estudio del texto / discurso literario. A modo de ejemplo, presentamos una lista (no exhaustiva) de volúmenes, estudios y artículos publicados por Ion Coteanu, dedicados a las ciencias interdisciplinarias del lenguaje, como la poética, la estilística, el análisis del discurso/lingüística del texto:

- *Limba zăvelor*, în CV, nr. 1, 1949, p. 25-26
- *Părerile lui I. L. Caragiale despre limba literară*, în CV, 4, nr. 3, 1952, p. 12-15
- *Dislocarea ca procedeu stilistic în poezia noastră contemporană*, în RUB, 1, nr. 2-3, 1955, p. 189-195
- *Există limbă literară nescrisă?*, GL, 2, nr. 47, 1955, p. 5

- *Creația lexicală în poezia noastră nouă*, în LL, 2, 1956, p. 89-108
- *Despre tehnica stilului la M. Sadoveanu*, în ****De la Varlaam la Sadoveanu. Studii despre limba și stilul scriitorilor*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1958, p. 462-480
- *Pentru studierea stilurilor limbii noastre literare*, în LR, 8, nr. 1, 1959, p. 69-73 [semnat I. C.]
- *Stilurile moderne ale limbii române literare*, în LR, 9, nr. 2, 1960, p. 58-70
- *Structura lingvistică a versului final din „Floare albastră”*, în LR, 9, nr. 3, 1960, p. 62
- *Româna literară și problemele ei principale*, București, Editura Științifică, 1961
- *Locul stilului artistic în limba literară*, în LR, 10, nr. 2, 1961, p. 144-155
- *Considerații asupra structurii stilistice a limbii*, în PLG, 4, 1962, p. 59-83; versiunea engleză, *Considerations upon the Stylistic Structure of Language*, în LR, 7, nr. 2, 1962, p. 223-241
- *„Discontinuitatea”, un procedeu al stilului artistic actual*, în LR, 11, nr. 1, 1962, p. 3-12
- *Caracterele generale ale limbajului popular*, în LR, 11, nr. 3, 1962, p. 242-247
- *Structura stilistică a limbii*, în LR, 11, nr. 4, 1962, p. 357-365; reluat în *Elemente de lingvistică structurală*, București, Editura Științifică, 1967, p. 211-221
- *Aspecte ale limbajului popular actual*, în LR, 12, nr. 1, 1963, p. 59-67 (*** [despre articolul lui I. Coteanu, *Aspecte ale limbajului popular actual*], în „Tribuna”, 7, nr. 16, 1963, p. 3)
- *Moduri de exprimare*, în GL, 10, nr. 22, 1963, p. 2 [răspuns la articolul lui M. Novicov, *Există oare un „stil al literaturii artistice”* în GL, 10, 1963, nr. 17, p. 6]
- *À propos de la répartition stylistique du vocabulaire roumain actuel*, Bucarest, [f.e.], 20 p. multigr. (Université de Bucarest, Cours d'été et colloques scientifiques, Sinaia, 25 juillet-24 août 1966)
- *Structura stilistică a limbii*, în *Elemente de lingvistică structurală*, București, Editura Științifică, 1967, p. 211-221
- *În legătură cu „Dicționarul Eminescu”*, în LR, 16, nr. 5, p. 473-474 [răspuns la articolul lui Vladimir Streinu, *Dicționarul eminescian*, „Literatorul”, 10, nr. 28, 1967, p. 1]
- *Posibilitatea și limitele formalizării în stilistică*, în PLG, 5, p. 167-172; un rezumat în franceză în ACIL X, 3, p. 332
- *Sistemele limbii*. Redactori responsabili: prof. dr. Ion Coteanu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România și conf. dr. Lucia Wald, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1970
- *Idiosțilul*, în „Sistemele limbii”, 1970, p. 35-49
- *Les possibilités et les limites de la formalisation en stylistique*, în ACIL X, 3, 1970, p. 332
- *Stilul ca deviere*, în SCL, 22, nr. 3, 1971, p. 235-246
- [Recenzie la] *Grupul μ* (Jacques Dubois, Francis Edeline, Jean-Marie Klinkenberg, Philippe Minguet, François Pire, Hadelin Trinon, *Rhétorique générale*, col. „Langue et langage”, Paris, Larousse, 1970, 202 p., în SCL, 22, nr. 4, 1971, p. 417-419)
- [Recenzie la] *Studii de limbă literară și filologie*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1969, 375 p., în SCL, 22, nr. 4, 1971, p. 419-424
- *Este literatura numai un fapt de limbă?*, în AUBLR, 21, nr. 1-2, 1972, p. 11-18
- *Reflecții asupra stilisticii funcționale*, în SLLF, 2, 1972, p. 125-143
- *Raportul dintre conotație și denotație*, în LL, 3, 1972, p. 301-308
- *Semn, simbol, mesaj poetic*, în SCL, 23, nr. 6, 1972, p. 595-602
- *Stilistica funcțională a limbii române*, vol. I: *Stil, stilistică, limbaj*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 204 p.; [capitolul *Stil în genere, stil în speță*, p. 53-80, reluat, în versiune maghiară, *Stilusnemek és stílusok*, în „Stilisztikai tanulmányok”, Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1976, p. 189-211]
- *„Dintre sate de catarge”. O modalitate de interpretare*, în LR, 24, nr. 5, 1975, p. 457-460
- *„Morgenstimmung” sau poemul întoarcerii către lume*, în SCL, 26, nr. 5, 1975, p. 481-483
- *Despre analiza literară. I. Valori stilistice și valori gramaticale*, în LLR, 4, nr. 1, 1978, p. 26-27; (II), în LLR, 4, nr. 2, 1978, p. 22-23
- *Ipoteze pentru o sintaxă a textului*, în SCL, 29, nr. 2, 1978, p. 115-124

- *Principii de analiză a textelor poetice*, în SCL, 29, nr. 2, 1978, p. 213-214
- *Un model analitic al limbajului social-politic*, în AUBLLR, 27, 1978, p. 27-28
- *Reflections on Functional Stylistics*, în CSCE, 1979, p. 473-492 [fragment din *Studii de limbă literară și filologie*, II, București, 1972, p. 125-143]
- *Doi termeni simbolici: „țară” și „moș”*, în LLR, 7, nr. 1, 1980, p. 4-5
- *Probleme ale limbajului poetic*, în TLSC, 1980, p. 7-16
- *„Dorul”, personaj de mit?*, în Sem, 1981, p. 235-239
- *** *Sesiunea-dezbateri „Teorie și practică în studiul limbii și literaturii române”. 16-19 aprilie*, în AA, 31, 1982, Anul 115 (1981), p. 62-63 [Constanța, Tulcea 1981; Ion Coteanu, *Gramatica și literatura*; Mioara Avram, *Gramatica și stilistica*, Tatiana Slama-Cazacu, *Gramatica și psiholingvistica*, Em. Vasiliu, *Gramatica și logică*, G. Beldescu, *Gramatica și didactica*, Al. Graur, *Corectitudinea exprimării orale și scrise*, Th. Hristea, *Vocabularul, frazeologia și cultivarea limbii*, Olga Dușu, *Dezvoltarea comunicării orale la copii*, Elena Barborică, *Din istoria unor construcții frazeologice*, Angela Bidu-Vrânceanu, *Probleme de vocabular în manualele școlare*, Mioara Avram, *Gramatica și vocabularul*, B. Cazacu, *Prolegomene la interpretarea lingvistică a textului dramatic*; Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Adresarea și referirea în comedia românească*]
- *Aspecte ale abordării textului literar în școală*, în LL, nr. 1, 1982, p. 112-122
- *Grupul nominal (GN) în poezie, I – III*, în SCL, 33, nr. 1, 1982, p. 3-18; II, nr. 2, 1982, p. 115-132; III, nr. 3, 1982, p. 203-209
- *Tudor Arghezi și „lumea pe dos”*, în BulInfȘt, 1982, p. 7-8
- *Gramatica și literatura*, în MSȘFLA, 3, 1983, p. 113-115
- *Reconstruirea poetică a cuvântului*, în SCL, 35, nr. 4, 1984, p. 279-282
- *Reflections on Functional Stylistics*, în CSCE, 1984, p. 473-492 [fragment din vol. *Studii de limbă literară și filologie*, II, București, 1972, p. 125-143]
- *Stilistica funcțională a limbii române*, vol II: *Limbajul poeziei culte*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1985
- *Un posibil model pragmatic al cuvântului*, în SCL, 36, nr. 3, 1985, p. 195-196
- *Pentru o deținere pragmatică a literaturii*, în SCL, 36, nr. 5, 1985, p. 388-390
- Papadima, Liviu, *„Cercul de poetică” de la București*, în TribRom, 14, nr. 286, 1985, p. 11 [condus de acad. I. Coteanu]
- Roventța-Frumușani, Daniela, *Cercul integrat de poetică*, în VSt, 29, nr. 15, 1985, p. 9 [condus de acad. I. Coteanu la Facultatea de Limbă și Literatură Română a Universității din București]
- *Analize de texte poetice. Antologie*. (coordonator acad. Ion Coteanu), București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1986
- *Cum vorbim despre text*, în ATP, 1986, p. 7-36
- Tudor Arghezi, *„Morgenstimmung” sau poemul întoarcerii către lume*, în ATP, 1986, p. 48-50 [reluare din SCL, 26, nr. 5, 1986, p. 481-483]
- *Blocuri sintactico-semantice în „Dacica” de Tudor Arghezi*, în ATP, 1986, p. 59-63
- Mihai Eminescu, *„Dintre sute de catarge” sau poemul simetriilor simbolice*, în ATP, 1986, p. 150-152
- *Apoziția, nod de conexiune poetică*, în ProDid, 2, 1986, p. 136-139
- *** *Table ronde: Style et discours*, în AUBLLS, 35, 1987, p. 53-59 [intervenții Ion Coteanu, p. 53-54]
- *Între limbă și literatură*, în RN, 17, nr. 134-136, 1988, p. 2542-2548
- *Este comentariul literar compoziție?*, în LLR, nr. 4, 1988, p. 20-21, reluat cu titlul *Despre compunere sau compoziție*, în LRAL, 1992, p. 21-23]
- *Despre compunere sau compoziție (I)*, în LLR, 17, nr. 1, 1988, p. 12-14; (II), în LLR, nr. 2, 1988, p. 12-14, (III), în LLR, nr. 3, 1988, p. 12-14
- *Despre compunere sau compoziție (V)*, în LLR, 18, nr. 1, 1989, p. 15-17; (VI), în LLR, nr. 2, 1989, p. 23-25

- *Coerență, coeziune, figură*, în SCL, 40, nr. 5, 1989, p. 423-426
- *Eminescu, înnoitor al limbii române*, în TribRom, 18, nr. 387, 1989, p. 4
- *Gramatică, stilistică, compoziție*, București, Editura Științifică, 1990; ediția a 2-a, București, Editura Fundației „România de Mîine”, 1997
- *Stilistică – generativism – pragmatică, (I)*, în SCL, 41, nr. 1, 1990, p. 3-13; *(II)*, în SCL, 41, nr. 2, 1990, p. 89-99
- *Înnobilarea cuvîntului*, în LLR, 19, nr. 1, 1990, p. 7
- *Despre compunere sau compoziție*, LLR-S, 1991, p. 21-23 [reluare din LLR, 17, nr. 1, 1988, p. 12-14]
- *Stilul. Figurile de stil*, în LRAL, 1992, p. 56-60
- *Despre compunere sau compoziție*, în LRAL, 1992, p. 61-62 [reluare a articolului *Este comentariul literar compoziție?*, în LLR, 18, nr. 4, 1989, p. 20-21]
- *„Timbru” (între „suna” și „spune”)*, în SCL, 44, nr. 3, 1993, p. 209-210 [o analiză a poemului „Timbru” de Ion Barbu]
- *Oralitatea ca „procedeu” folcloric*, în LLR, 22, nr. 3-4, 1993, p. 11-14
- *Gramatică sau lingvistică textuală?*, în LR, 42, nr. 2, 1993, p. 55-59
- *Ion Barbu și „Nastratin Hogeia la Isarlic”*, în ON, nr. 88, 1995, p. 1, 5
- *Gramatică. Stilistică. Compoziție*, ediția a II-a, București, Editura Fundației „România de Mîine”, 1997
- *Stilistica limbii și stilistica artei literare*, în ON, nr. 164, 1997, p. 1, 6
- *Funcția poetică*, în ON, nr. 165, 1997, p. 1, 6
- *Poezie și simbol*, în ON, nr. 166, 1997, p. 1, 6
- *„Codrule, codruțule”!*, în ON, nr. 169, 1997, p. 1, 6
- Parpală-Afana, Emilia, *I. Coteanu: poetizarea graiului*. Reflecții despre limbajul poetic, în AUC, 20, nr. 1-2, 1998, p. 148-152
- Parpală-Afana, Emilia, *I. Coteanu: despre text*, în AUC, 21, nr. 1-2, 1999, p. 20-24

Hay aquí una breve descripción de los sutiles mecanismos de funcionamiento del lenguaje, la función reflexiva que explica la posibilidad de pasar del lenguaje ordinario al lenguaje poético: “El idioma no refleja la realidad como un espejo, es decir, pasivamente, ni la estructura ejerciendo su acción en una dirección única hacia la realidad, sino que refleja, organiza la reflexión y rediseña el mundo según esta organización. (...) La fragmentación del continuum mencionado representa la consecuencia de un proceso con dirección permanentemente doble: de la realidad a la designación de sus partes, de estas, después de su especificación mental mediante denominación y sintaxis, nuevamente a la realidad, etc., en un movimiento perpetuo. Esto es lo que entendemos por la función reflexiva del lenguaje; así es como creemos que se explica la posibilidad de imaginar un mundo que no corresponde exactamente al real, ya sea un mundo de mitología o de poesía”. (Coteanu, 1973)

BIBLIOGRAFÍA

- BRÂNCUȘ, Grigore, (1997), „Ultimul mare lingvist român al acestui secol”, în „*Opinia Națională*”, *Revista săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național*, nr. 198, p. 4.
- COTEANU, Ion, (1957), *Cum dispăre o limbă – istroromâna*, București, Societatea de Științe Istorice și Filologice.
- COTEANU, Ion, (1961), *Elemente de dialectologie a limbii române*, București, Editura Științifică.
- COTEANU, Ion, (1969), *Morfologia numelui în protoromână (româna comună)*, București, Editura Academiei.
- COTEANU, Ion, (1961), *Româna literară și problemele ei principale*, București, Editura Științifică.

- COTEANU, Ion, (1973, 1985), *Stilistica funcțională a limbii române*, vol. I. *Stil, stilistică limbaj*; vol. II. *Limbajul poeziei culte*, București, Editura Academiei.
- DEJU, Elena, (2018), *Ion Coteanu, lingvist și filolog*, Iași, Editura PIM.
- DUMITROV, Anișoara-Nina, (2009), *Bibliografie Ion Coteanu*, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”.
- SALA, Marius, (2006), *Portrete*, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”.

Siglas y abreviaturas:

- AA** = *Analele Academiei Republicii Socialiste România*. Seria a IV-a, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1, 1957
- ACIL X** = *Actes du X-e Congrès international des linguistes* (1967), vol. I-IV, București, Editura Academiei, 1970
- ATP** = *Analize de texte poetice. Antologie*
- AUBLLS** = *Analele Universității din București*. Limbi și literaturi străine, București, [TUB]
- AUBLLR** = *Analele Universității din București*. *Limbă și literatură română*, București, 1, 1954
- AUC** = *Analele Universității din Craiova*;
- BulInfȘt** = *Buletin de informare științifică pe anul 1982. Studii de limbă și stil, literatură și metodică*, București, [f.e.], 1982
- CSCE** = *Contemporary Stylistic Criticism in English: An Anthology*. Edited by Richard McLain și Ștefan Oltean, Cluj-Napoca, [TUCN], 1979
- CV** = *Cum vorbim*. Revistă pentru studiul și explicarea limbii, (București, 1949) [continuată, din 1952, de „Limba română”];
- GL** = *Gazeta literară*. Organ săptămânal al Uniunii Scriitorilor din RPR, București, 1, 1954-1968;
- LL** = *Limbă și literatură*, Societatea de Științe Filologice, București, 1953 și urm.;
- LLR** = *Limbă și literatură română*. Revistă trimestrială pentru elevi, București, 1, 1971;
- LLR-S** = *Limba și literatură română*. Supliment pentru candidații la concursuri de admitere în licee și facultăți și la examenul de bacalaureat, București, [f.e.], 1991;
- LR** = *Limba română*, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1, 1952;
- LRAL** = *Limbă română (Vocabular, gramatică, stil, compoziție, genuri și specii literare) pentru admiterea în licee și școli profesionale*. Supliment al revistei „Limbă și literatură”, București, 1992;
- MSȘFLA** = *Memoriile Secției de științe filologice, literatură și arte*. Seria IV. Tomul II. 1979-1980, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1981;
- ON** = *Opinia națională*. Revista săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național. Editată de Fundația „România de Mîine”, București, 1, 1992;
- PLG** = *Probleme de lingvistică generală*, I-IV, București, Editura Academiei, 1959-1967
- ProDid** = *Pro didactica*. Buletinul filialei pe anii 1982-1984, Cluj-Napoca, 1985
- RN** = *Revista noastră*, Focșani
- RUB** = *Revista Universității „C.I. Parhon”*, București, 1, 1955 [din 1957, devine *Analele Universității București*];
- SCL** = *Studii și cercetări lingvistice*, București, 1950 și urm.;
- Sem** = *Semantică și semiotică*. Sub redacția acad. I. Coteanu și prof. Lucia Wald. Profesorul Al. Graur cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981;
- SLLF** = *Studii de limbă literară și filologie*, București, Editura Academiei, 1969; vol. II, 1972;
- TribRom** = *Tribuna României*, București, 1949 (Revistă editată de Asociația „România”);
- TLSC** = *Teoria literaturii, stilistică, compoziție*, București, 1981;
- VSt** = *Viața studentească*. Revistă a uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, București, 1, 1956

